Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

24 päivänä huhtikuuta 2015 *

Väliaikainen oikeussuoja — Suojatun maantieteellisen merkinnän rekisteröiminen — ”piadina romagnola/piada romagnola” — Täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus — Kiireellisyysedellytys ei täyty

Asiassa T-43/15 R,

CRM Srl, kotipaikka Modena (Italia), edustajinaan asianajajat G. Forte, C. Marinuzzi ja A. Franchi,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään D. Bianchi ja J. Guillem Carrau,

vastaajana,

jossa on kyse nimityksen kirjaamisesta suojattujen alkuperänimitysten ja suojattujen maantieteellisten merkintöjen rekisteriin (Piadina Romagnola/Piada Romagnola (SMM)) 24.10.2014 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1174/2014 (EUVL L 316, s. 3) täytäntöönpanon lykkäämistä koskevasta hakemuksesta,

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on antanut seuraavan

määräyksen [1]

Asian tausta

1 Kantaja CRM Srl on italialainen yritys, joka on vuodesta 1974 lähtien valmistanut leipäpohjaisia leipomotuotteita ja erityisesti useanlaisia piadine romagnoleja. Piadine romagnole on erityinen italialainen ruokavalmiste, joka koostuu vehnäjauhosta valmistetusta taikinalevystä, laardista tai oliiviöljystä, suolasta ja vedestä ja joka perinteisesti paistetaan terracotta-astiassa tai metallisella tai kivisellä pannulla. Taikinalevy taitetaan kahtia, ja se voidaan täyttää suolaisilla tai makeilla täytteillä. Kantaja kuvaa itseään elintarviketuotantoalan johtavaksi yritykseksi, jonka tunnetaan olevan piadinen suurin tuottaja Italiassa. Se tarjoaa tuotteitaan myytäväksi omalla tuotemerkillään ja muiden jakelijoiden tuotemerkeillä, ja sen asiakkaisiin kuuluvat Italian päivittäistavarakaupan merkittävimmät ryhmittymät.

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

1 — Tästä tuomiosta on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena.

2 Kantaja pelkää, että nimityksen kirjaamisesta suojattujen alkuperänimitysten ja suojattujen maantieteellisten merkintöjen rekisteriin (Piadina Romagnola/Piada Romagnola (SMM)) 24.10.2014 annetulla komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 1174/2014 (EUVL L 316, s. 3; jäljempänä riidanalainen asetus), jolla nimityksen ”romagnole” käyttö varataan yksinomaan piadineille/piadeille, jotka on valmistettu suojatulla maantieteellisellä alueella, tehdään mahdottomaksi sen tavanomaisen liiketoiminnan harjoittaminen, koska sen tuotantolaitos sijaitsee tämän alueen ulkopuolella.

3 Suojattujen maantieteellisten merkintöjen (jäljempänä SMM) rekisteröintimenettely on kaksivaiheinen, ja sitä säänneltiin käsiteltävän asian kannalta merkityksellisenä ajanjaksona maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20.3.2006 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 510/2006 (EUVL L 93, s. 12) ja maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä 21.11.2012 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1151/2012 (EUVL L 343, s. 1). Ensimmäinen vaihe koskee erityisesti sitä jäsenvaltiota, josta kyseessä oleva elintarvike on peräisin. Tämä jäsenvaltio aloittaa menettelyn esittämällä rekisteröintihakemuksen ja valmistelemalla tarpeelliset asiakirjat, joilla osoitetaan kyseessä olevan tuotteen ja suojatun alueen välinen yhteys. Tätä seuraa toinen vaihe, jossa Euroopan komissio tarkistaa hakemuksen edellytykset. Tähän vaiheeseen sisältyy rekisteröintihakemuksen tutkinta ja sen julkaiseminen mahdollista vastaväitemenettelyä varten. Hallinnollinen menettely päättyy, kun SMM julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä tai kun tällaisesta julkaisemisesta kieltäydytään.

4 ”Piadina romagnola/piada romagnolan” (jäljempänä piadina romagnola) edistämistä ajava ryhmittymä jätti Italian viranomaisille mainitun SMM:n rekisteröintihakemuksen 2011 asetuksen N:o 510/2006 mukaisesti. Järjestettyään julkisen kokouksen, jossa pyrittiin varmistumaan siitä, että ehdotettu eritelmä vastasi aitoa menetelmää kyseisen tuotteen valmistamiseksi, Italian viranomaiset julkaisivat rekisteröintiehdotuksen Gazzetta ufficiale della Repubblica italianassa (GURI; Italian virallinen lehti) 28.1.2012.

5 Järjestöt, jotka edustivat irrallaan myytävän ja käsin valmistetun piadinen tuottajia, esittivät tästä julkaisusta useita vastaväitteitä. Nämä järjestöt riitauttivat teollisesti tuotetun piadinen rinnastamisen suunniteltua SMM:ää varten käsin tuotettuun ja irrallaan myytävään piadineen. Italian viranomaiset kuitenkin jättivät komissiolle 11.12.2012 riidanalaisen SMM:n rekisteröinti-ilmoituksen ja eritelmän.

6 Kantaja nosti 29.3.2013 kanteen Tribunale amministrativo regionale del Laziossa (Lazion alueellinen hallintotuomioistuin; jäljempänä TAR) ja vaati kumottavaksi italialaisia rekisteröintitoimia, ja erityisesti piadina romagnolan eritelmää, asetuksen N:o 510/2006 rikkomisen perusteella, koska suojatun alueen ja teollisesti tuotetun piadina romagnolan välillä samoin kuin teollisesti valmistetun ja käsin valmistetun kyseisen tuotteen välillä ei ollut yhteyttä. TAR:ssa käydyn menettelyn kuluessa Italian viranomaiset korvasivat mainitun eritelmän uudella versiolla.

[– –]

8 TAR hyväksyi 15.5.2014 antamallaan tuomiolla kantajan nostaman kanteen ja kumosi muun muassa eritelmän ja velvoitti Italian viranomaiset laatimaan uuden eritelmän. TAR katsoi, että suojan arvoinen maine voitiin tunnustaa ainoastaan käsin valmistetuille tuotteille eikä kyseessä olevan elintarvikkeen minkäänlaiselle teolliselle tuotannolle. Italian tuolloin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti kyseinen tuomio oli välittömästi täytäntöönpanokelpoinen.

9 Joitakin päiviä edellä mainitun tuomion antamisen jälkeen komissio julkaisi 21.5.2014 (EUVL C 153, s. 9) asetuksen N:o 1151/2012 50 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti riidanalaisen SMM:n rekisteröintihakemuksen ja ilmoitti, että tällä julkaisulla myönnettiin oikeus hakemusta koskevaan vastaväitteeseen mainitun asetuksen 51 artiklan mukaisesti. Kantaja ilmoitti komissiolle 22.5.2014 päivätyllä kirjeellään, että TAR oli 15.5.2014 antamallaan tuomiolle kumonnut Italian viranomaisten esittämän eritelmän, joten Italian viranomaisten oli laadittava uusi eritelmä ja rajoitettava riidanalainen SMM kattamaan ainoastaan käsin valmistettu piadina romagnola. Kantajan mukaan 21.5.2014 julkaistu

hakemus oli näin ollen kumottava. Vastauksena tähän kirjeeseen komissio ilmoitti 10.6.2014, että rekisteröintihakemus oli julkaistu mahdollisia vastaväitteitä varten ja että toimivaltaisten Italian viranomaisten oli arvioitava Italian tuomioistuimen ratkaisun mahdollisia vaikutuksia.

10 Kantaja, komissio ja Italian viranomaiset kävivät sittemmin kirjeenvaihtoa, joka koski muun muassa TAR:n 15.5.2014 antaman tuomion vaikutuksia riidanalaisen SMM:n rekisteröintimenettelyyn, ja mainitut viranomaiset vahvistivat tässä kirjeenvaihdossa tahtonsa jatkaa menettelyä ja täsmensivät, että ne olivat tehneet Consiglio di Statoon (korkein hallintotuomioistuin, Italia) valituksen TAR:n tuomiosta ja pyytäneet sen täytäntöönpanon lykkäämistä. Valitusmenettelyn kuluessa Consiglio di Stato liitti asiakysymyksen käsittelyn yhteyteen kysymyksen täytäntöönpanpanon lykkäämisestä ja totesi, ettei se hyväksy kantajan pyyntöä esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö asiassa.

11 Tässä tilanteessa komissio antoi 24.10.2014 riidanalaisen asetuksen, jonka johdosta kantaja ei voi enää käyttää nimitystä ”piadine romagnole” Modenassa (Italia) valmistetuissa tuotteissaan, koska tämä kaupunki sijaitsee suojatun maantieteellisen alueen ulkopuolella. Riidanalainen asetus julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 4.11.2014.

Menettely ja asianosaisten vaatimukset [– –]

13 Kantaja esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 20.2.2015 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla käsiteltävänä olevan välitoimihakemuksen, jossa se vaatii lähinnä, että unionin yleisen tuomioistuimen presidentti

— lykkää unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan 2 kohdan toisen luetelmakohdan mukaisesti riidanalaisen asetuksen täytäntöönpanoa käsiteltävänä olevan välitoimimenettelyn loppuun asti ja joka tapauksessa siihen saakka, kunnes unionin yleinen tuomioistuin on ratkaissut pääasiaa koskevan kanteen.

[– –]

Oikeudellinen arviointi [– –]

21 Kantaja väittää, että sille aiheutuisi vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa, jos käsiteltävänä olevaa välitoimihakemusta ei hyväksyttäisi. Riidanalaisen asetuksen täytäntöönpanoluonteesta johtuen kantajaa kiellettäisiin tuottamasta ja jakelemasta piadineja, joissa on maininta ”romagnole”. Kantaja katsoo, että tästä aiheutuva vahinko ei ole luonteeltaan yksinomaan taloudellista, koska riidanalaisella asetuksella loukataan myös sen imagoa ja oikeutta suojella nimeään sekä sen mahdollisuutta tehdä sopimuksia, mistä aiheutuu asiakkaiden ja markkinaosuuksien peruuttamaton menetys. Se viittaa tältä osin noin 40 prosenttiin liikevaihdostaan.

[– –]

29 Erittäin vakiintuneessa oikeuskäytännössä on todettu, että kun on kyse unionin toimen täytäntöönpanon lykkäämisestä tehdystä hakemuksesta, haetun välitoimen määrääminen on perusteltua vain, jos ensiksi mainittu toimi on väitetyn vakavan ja korjaamattoman vahingon määräävä syy (ks. määräys 7.3.2013, EDF v. komissio, C-551/12 P(R), EU:C:2013:157, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tässä yhteydessä on todettu, että kyseisen vahingon on johduttava yksinomaan riidanalaisesta toimesta aiheutuvista vaikutuksista eikä välitoimia hakevan osapuolen huolimattomuudesta (määräys 15.7.2008, CLL Centres de langues v. komissio, T-202/08 R, EU:T:2008:293, 73 kohta; ks. vastaavasti myös määräys 28.5.1975, Könecke v. komissio, 44/75 R, EU:C:1975:72, 3 kohta ja määräys 22.4.1994, komissio v. Belgia, C-87/94 R, EU:C:1994:166, 38 ja 42 kohta). Tämän saman oikeuskäytännön mukaan välitoimia hakevan osapuolen on vastattava

vahingoista, joiden se väittää vaarantavan olemassaolonsa tai muuttavan peruuttamattomasti sen markkina-asemaa, mikäli se ei ole noudattanut kaikkea sitä huolellisuutta, jota varovaisen ja asiasta tietoisen yrityksen olisi tullut noudattaa (ks. vastaavasti määräys 1.2.2001, Free Trade Foods v. komissio, T-350/00 R, EU:T:2001:37, 50, 51 ja 59 kohta ja em. määräys CLL Centres de langues v. komissio, 74 kohta).

30 Käsiteltävässä asiassa asiakirja-aineistosta ilmenee, että väitetyn vakavan ja peruuttamattoman vahingon – joka on sekä taloudellista että aineetonta – aiheutuminen perustuu olettamaan siitä, että riidanalaisella asetuksella kielletään kantajaa käyttämästä nimitystä ”romagnole” piedineidensa myynnissä, millä saatetaan se heikompaan asemaan kuin sen kilpailijat, jotka sijaitsevat mainitulla asetuksella suojatulla maantieteellisellä alueella ja jotka voivat edelleen käyttää tätä nimitystä omien piedineidensa myynnissä.

31 On kuitenkin todettava, että kantaja ei ole käsiteltävässä asiassa osoittanut toimineensa sellaisella kohtuullisella huolellisuudella, joka varovaiselta ja asioista tietoiselta taloudelliselta toimijalta voitiin odottaa. Se ei nimittäin käyttänyt hyväkseen sovellettavassa säännöstössä säädettyä mahdollisuutta saada lupa nimityksen ”romagnole” käytön jatkamiseen siirtymäkauden ajan piadineidensa myynnissä.

32 Tältä osin on muistutettava, että – kuten TAR:n 15.4.2014 antamassa tuomiossa (ks. edellä 8 kohta), johon kantaja toistuvasti vetoaa, korostetaan – Italian viranomaiset aloittivat riidanalaisen SMM:n kansallisen rekisteröintimenettelyn 2011 ja päättivät sen 11.12.2012, kun ne toimittivat asiakirjat komissiolle (ks. edellä 4 ja 5 kohta). Tähän kansalliseen menettelyyn sovellettiin ajallisesti asetusta N:o 510/2006. Tämän asetuksen 5 artiklan 5 ja 6 kohdan nojalla Italian tasavallan – jonka oli aloitettava vastaväitemenettely, joka todella käytiin ja jonka kuluessa kaikki ne henkilöt, joilla oli hyväksyttävä syy, saattoivat ilmoittaa vastustavansa rekisteröintihakemusta – sallittiin myöntävän tilapäisesti kansallisella tasolla suoja sille, että kantaja käyttää nimitystä ”romagnole”, sekä sitä vastaava sopeutumiskausi sillä edellytyksellä, että kantaja oli pitänyt piedinejaan laillisesti kaupan käyttäen edellä mainittua nimitystä jatkuvasti vähintään viiden edellisen vuoden ajan ja ”tuonut tämän esiin – – kansallisen vastaväitemenettelyn yhteydessä”.

33 TAR kuitenkin totesi 15.5.2014 antamassaan tuomiossa nimenomaisesti, että kantaja – toisin kuin muut toimijat – ei ollut osallistunut kansalliseen vastaväitemenettelyyn ja että tästä syystä sille ei voida myöntää sopeutumiskautta, koska se ei ollut vedonnut erityisiin vaatimuksiinsa tähän tarkoitetussa menettelyssä. Näin ollen kantaja, joka väitti valmistaneensa useita kymmeniä vuosia erilaisia piadine romagnoleja ja joka olisi selvästi täyttänyt edellä mainitussa 5 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädetyt edellytykset, ei tarttunut mahdollisuuteen välttää omalla toiminnallaan sen vahingon syntyminen, jota se pelkää itselleen aiheutuvan. Kyseessä olevan hakemuksen tultua komission käsiteltäväksi komission menettelyä säänneltiin ajallisesti 3.1.2013 voimaantulleella asetuksella N:o 1151/2012. Ollessaan yhteydessä komissioon kantaja olisi voinut pyytää sitä myöntämään mainitun asetuksen 15 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 49 artiklan 3 kohdan säännösten nojalla siirtymäkauden, jonka pituus saattoi olla jopa 15 vuotta, saadakseen de facto jatketuksi Italian viranomaisten edellä mainitun vastaväitemenettelyn päätteeksi myöntämää sopeutumiskautta. Koska kantaja ei kuitenkaan osallistunut tähän kansalliseen menettelyyn, se jätti käyttämättä mahdollisuuden jatkaa piadineidensa myyntiä ”romagnole” nimityksellä. Näin ollen, vaikka osallistuminen kansalliseen menettelyyn ei ole ennakkoedellytys komission myöntämälle väliaikaiselle suojalle, on kuitenkin todettava, että asiakirja-aineistosta ei mitenkään ilmene, että kantaja on esittänyt komissiolle tällaisen pyynnön tai että pyyntö on hylätty.

34 Tästä seuraa, että koska kantaja ei ole noudattanut kaikkea sitä huolellisuutta, jota varovaisen ja asiasta tietoisen yrityksen olisi tullut noudattaa, sen on vastattava itse sekä taloudellisesta että aineettomasta vahingosta, jota se pelkää itselleen asiassa aiheutuvan.

[– –]

44 On myös huomattava, että kantaja on itse maininnut välitoimihakemuksessaan Commerciale Europa -nimisen tytäryhtiön, jossa sillä on määräysvalta Finrec-nimisen rahoitusyhtiön välityksellä ja joka näin ollen kuuluu ”samaan konserniin”. Välitoimista päättävän tuomioistuimen on katsottava tämän perusteella, että kantaja kuuluu konserniin. Näissä olosuhteissa kantajan olisi pitänyt ilmoittaa sen konsernin, johon se kuului, koko, kokonaisliikevaihto ja ominaispiirteet, mikäli sen aikomuksena oli pätevästi vedota vaaraan vakavasta ja korjaamattomasta taloudellisesta vahingosta.

45 Kantajan täsmällisen taloudellisen tilanteen arviointi riippuu siitä, onko sillä objektiivisesti arvioituna muita taloudellisia varoja, jotka ovat peräisin erityisesti sen konsernin, johon se kuulu, taloudellisista varoista. Kantajan konserniin kuulumisen yksityiskohdat ovat näin ollen olennaisia arvioitaessa nyt käsiteltävän välitoimihakemuksen kiireellisyyttä (ks. vastaavasti määräys 10.6.2014, Stahlwerk Bous v. komissio, T-172/14 R, EU:T:2014:558, 21 kohta). Kantaja ei kuitenkaan ole välitoimihakemuksessaan esittänyt selvitystä konserninsa taloudellisesta kapasiteetista eikä sen pääomarakenteesta tai osakkeenomistajista, vaikka tällaiset täsmennykset olisivat olleet tarpeen, varsinkin kun internetistä saatavilla olevista lähteistä ilmenee, että Finrec SpA, jonka kotipaikka on Modenassa samassa osoitteessa kuin kantajan, vaikuttaa todellakin olevan olemassa ja harjoittavan liiketoimintaa markkinoilla.

[– –]

47 Koska välitoimista päättävällä tuomioistuimella ei ole mitään pätevää vertailukohtaa, se ei voi ratkaista, voiko väitetty 40 prosentin liikevaihdon aleneminen vaarantaa kantajan taloudellisen elinkelpoisuuden tai johtaa sen markkinaosuuksien merkittävään menettämiseen, kun asiaa arvioidaan suhteessa sen konsernin, johon se kuuluu, taloudellisiin voimavaroihin.

[– –]

51 Joka tapauksessa on todettava, että vaikka kantajalla voikin olla joitain vaikeuksia esittää täsmällisiä lukuja taloudellisesta vahingostaan, se ei esitä syitä, joiden johdosta sen on mahdotonta yksilöidä ja esittää yksityiskohtaisesti ja todisteiden avulla sitä, mikä on asianmukaisen viitejakson aikana ollut sen piadine romagnoleiden myynnistä saama liikevaihto, ja esittää tämän liikevaihdon suhde sen konsernin kokonaisliikevaihtoon – joka kattaa kaikki tuotteet ja talouden alat – saman jakson aikana, jotta voitaisiin määrittää se prosenttiosuus, joka vastaa vahinkoa, joka kantajalle aiheutuisi, mikäli se menettäisi markkinaosuutensa kokonaisuudessaan.

52 Sittemmin käytävässä vahingonkorvausoikeudenkäynnissä unionin yleinen tuomioistuin voisi lisäksi laskea (abstraktin) arvion perusteella kantajalle aiheutuneen vahingon määrän käyttämällä perustanaan kantajan markkinaosuuksien ja voiton todennäköistä kehitystä normaaliolosuhteissa (ks. vastaavasti määräys 5.6.2013, Rubinum v. komissio, T-201/13 R, EU:T:2013:296, 50 kohta). Vahingon määrän ratkaisemisessa unionin yleinen tuomioistuin voi nimittäin arvioida tosiseikat suvereenisti, ja sillä on harkintavalta päättää menetelmä, jolla määritetään korvauksen laajuus (ks. vastaavasti tuomio 21.2.2008, komissio v. Girardot, C-348/06 P, EU:C:2008:107, 72, 74 ja 76 kohta). Käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin voisi jopa tyytyä tilastolliseen keskiarvoon perustuviin arvioihin, koska kantajan on näytettävä toteen tiedot, johon nämä arviot perustuvat (ks. vastaavasti tuomio 28.4.2010, BST v. komissio, T-452/05, EU:T:2010:167, 168 oikeuskäytäntöviittauksineen).

[– –]

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) Välitoimihakemus hylätään.

2) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Annettiin Luxemburgissa 24 päivänä huhtikuuta 2015.

Allekirjoitukset